

Aan: Het College van Burgemeester & Wethouders van de gemeente Hoorn

Betreft: **artikel 36-vragen Reglement van Orde inzake gebruik Mosquitosystemen**

Hoorn, 8 september 2016

Geacht College,

De afgelopen periode hebben ons klachten bereikt over het gebruik van zogenaamde mosquitosystemen in onze gemeente. Wij hebben ons als fractie in deze klachten verdiept en geconstateerd dat er in Nederland al een jarenlange discussie en strijd wordt gevoerd over dergelijke systemen in enerzijds de openbare ruimte, maar nu ook steeds meer als gevolg van toenemend privégebruik, juist op particulier terrein. Op de simpele vraag welk beleid Hoorn voert, moesten wij echter het antwoord schuldig blijven. Het lijkt er op dat wij vanuit de gemeente dergelijke systemen niet gebruiken in de openbare ruimte en dat als het gaat om privégebruik wij een laissez-faire-beleid voeren. Maar om hier meer zicht op te krijgen en om eventueel desgewenst met elkaar nader beleid vast te stellen, hebben wij behoefte u een aantal vragen te stellen over uw ervaringen met en uw opvattingen over dergelijke systemen in onze gemeente. Voordat wij deze vragen stellen, eerst wat inleidende woorden.

A. Wat zijn mosquitosystemen?

Zogenaamde mosquitosystemen zijn apparaten die tonen uitzenden van hoge frequentie (18.000 Hz) die jongeren tot circa 25 jaar goed kunnen horen. Doordat het gehoor(orgaan) bij volwassenen in de loop van de levensfase verandert, horen vaak mensen ouder dan 25 jaar dit geluid niet of veel minder. Over het algemeen worden deze tonen door de mensen die het kunnen horen als (uiterst) vervelend ervaren.

B. Gehoorklachten?

Onderzoekgegevens hieromtrent zijn nog niet waterdicht. De heersende opvatting is wel dat kans op (blijvende) gehoorschade nihil is, vooral omdat je niet continu aan het geluid wordt blootgesteld, maar het geluid wel degelijk negatieve effecten kan hebben, zoals m.b.t. tinnitus (zie onderstaand artikel).

Gezond

Veroorzaken piepende kattenverjagers gehoorklachten?

De kattenmosquito, een luid piepend apparaatje, jaagt ongewenste gasten zoals poepende katten de tuin uit. Onbedoeld blijken kinderen en sommige volwassenen de piepton ook te horen. Leidt dat tot gezondheidsproblemen?

Het principe achter de kattenmosquito is hetzelfde als dat van een hondenfluitje: mensen horen het ultrasone geluid niet, maar voor andere beesten is het luid en duidelijk. De piepton van de kattenverjager kan echter zo laag afgesteld worden dat ook volwassenen hem horen.

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit krijgt jaarlijks klachten van bezorgde mensen. Een van hen nam contact op met de Volkskrant: hij heeft last van oorsuizen – officieel tinnitus – en vreest dat hij door de kattenmosquito van zijn buurvrouw gehoorschade heeft opgelopen.

Dat zou kunnen, zegt Jan de Laat, klinisch-fysicus en audioloog aan het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC). 'Als

je bijvoorbeeld elke dag opnieuw 80 decibel aanhoort, kan er gehoorschade ontstaan.' Hij heeft het dan over decibel A: 'Dat is gecorrigeerd voor het menselijk gehoor.'

Hoe luid is dat, 80 dB(A)? Een keukenblender, maaimachine of een haardroger. Of de piepton van de kattenverjager ook in dat rijtje past is onduidelijk. We testen het apparaat daarom in het geluidslab van het LUMC. De Laat plaatst de meetapparatuur op een meter afstand. Met een scherpe piep begint de mosquito te loeien, waarna de toonhoogte klimt. De audioloog leest de geluidsmeter af: 'Tussen de 70 en 80 dB(A).'

Dat duidt niet per se op schade. 'Deze waarden gelden enkel op een meter afstand. Hoe verder, hoe meer het geluid afzwakt. Juist bij hoge tonen', zegt De Laat. Hij raadpleegt een collega, die aan het rekenen slaat. Uit die analyse blijkt dat op tien meter afstand van de geluidssterkte nog maar 60 dB(A) overblijft, en op twintig meter afstand slechts 54 dB(A). 'Dat is best hard', zegt de collega. Maar gehoorverlies krijg je

er niet van, dat weten ze beiden zeker.

Het sluit volgens De Laat niet uit dat het ding geen tinnitus veroorzaakt. 'Een luid en irritant geluid dat zich herhaalt, kan bij overgevoelige mensen al voldoende zijn om een blijvende piep in de oren te veroorzaken', zegt hij.

Rilana Cima, tinnitusonderzoeker aan de universiteit van Maastricht, twijfelt of niet-

schadelijke hinder van de kattenmosquito direct leidt tot oorsuizen. Wel denkt ze dat mensen die al lijden aan tinnitus er meer last van krijgen zodra ze gaan opletten welke geluiden ze in de omgeving horen.

Geluidshinder van een kattenmosquito kan via psychologische mechanismen tinnitusklachten verergeren als een soort neerwaartse spiraal, legt Cima uit. 'Zodra iemand een geluid hoort en daar een sterke negatieve betekenis aan geeft door reacties als angst of irritatie, wordt de associatie tussen die twee alsmaar sterker wanneer het geluid zich herhaalt.'

Van collega's hoort Cima dat tinnituspatiënten inderdaad extra last ervaren door de kattenmosquito. Ook De Laat verwacht nieuwe patiënten: 'Ik denk dat ik maar zo'n apparaat ga bestellen. Vaak willen patiënten van mij weten hoe zo'n ding werkt.'

Ronald Veldhuizen

Ook een vraag voor deze rubriek?
Mail naar gezond@volkskrant.nl

C. Doel en bereik mosquitosystemen?

Het geluid heeft als doel om mensen (veelal hanggroepjongeren) of dieren (veelal katten uit tuinen) te verjagen. Dergelijke toestellen kunnen een geluid produceren van ruim 100 decibel. Veel systemen kunnen in sterkte worden afgesteld en gericht worden opgesteld. Het bereik is vaak ruim 25 meter. Daarmee gaat het bereik onbewust, maar in veel gevallen zeker ook bewust, verder dan de eigen af te schermen tuin, zodat ook burens en openbare plekken grenzend aan de te beschermen tuin worden bedreigd. Probleem is dat veelal jonge kinderen die spelen, maar ook bijvoorbeeld jongeren die gewoon thuis studeren, hier ernstig last van kunnen hebben, zo blijkt uit artikelen en uit openbare politierapporten waarover wij beschikken. Maar ook volwassen buurtbewoners kunnen worden bedreigd van het storende geluid, zo blijkt uit openbare landelijke politierapporten en persoonlijke verhalen die wij ook uit Hoorn hebben opgetekend.

D. Gemeentelijk gebruik

Professionele mosquitosystemen zijn in de afgelopen jaren in meer dan 100 gemeenten in de openbare ruimte gebruikt als middel om lokaal overlast van hanggroepjongeren te bestrijden. Doordat locatie, gebruiksfrequentie, tijdstip van gebruik onder overheidscontrole plaatsvindt zijn de negatieve effecten redelijk geborgd, al zijn er ook zeker in dergelijke situaties klachten en (principiële) tegenstanders die vinden dat je goedwillende mensen en jeugdigen zo niet uit de openbare ruimte moet weren. Er zijn ook de nodige gemeenten die daarom het gebruik weer hebben afgeschaald op zelfs stopgezet.

Fig: Een professioneel systeem tegen hanggroepjongeren dat vaak in de openbare ruimte wordt gebruikt

E. Particulier gebruik

Mosquitosystemen zijn er echter ook in toenemende mate in de handel verkrijgbaar als particuliere versie, meestal als doel om katten uit tuinen te weren. Tegenwoordig is een dergelijk apparaat al voor nog geen € 50 te koop voor privégebruik. We hebben sterk het gevoel dat de klachten over het gebruik van dit soort systemen aan het toenemen zijn.

Fig: Een kattenverjager voor particulier gebruik van nog geen € 50

F. Landelijk beleid

De mosquitosystemen zijn oorspronkelijk uit Engeland afkomstig. In 2006 zijn de eerste exemplaren in Nederland geïntroduceerd. Daar was aanvankelijk veel over te doen. De Raad van Europa adviseert overigens verkoop en gebruik niet toe te staan. Dit omdat het middel controversieel is vanwege onder andere oor- en hoofdpijnlachten. Maar omdat de Raad van Europa geen wetgevende bevoegdheid heeft is het niet tot een verbod gekomen. De Rechten van de Mens is van oordeel dat dit systeem onmenselijk is omdat dit de vrijheid en bewegingsvrijheid van mensen beperkt.

Het mosquitosysteem zou mogelijk in strijd zijn met de grondrechten. Eind 2008 heeft het kabinet besloten het systeem niet te verbieden, maar het aan gemeenten over te laten hoe hiermee om te gaan. Dit heeft ertoe geleid dat iedereen in Nederland vrij is er één te kopen en op te hangen. Op 17 juni 2010 heeft de VNG aan de gemeenten een Handreiking gebruik mosquito door gemeenten model APV doen toekomen.

Op de website van de politie wordt het gebruik van mosquitosysteem genoemd als een potentiële oplossing voor overlast in de openbare ruimte, zie:

<https://www.politie.nl/themas/hangjongeren.html>

6 AD NIEUWS

Buren horendol van de anti-kattenpieper

Irritant geluid verdrijft niet alleen de poezen

BERGEN OP ZOOM • Apparates die met geluid katten uit de tuin moeten verjagen, houden niet alleen poezen op afstand, maar ook mensen. Wie goede oren heeft, wordt horendol van het schel piepende geluid. Maar als de eigenaar weigert het apparaat uit te zetten, is er niets tegens te doen.

RAYMOND BOERE

In Bergen op Zoom heeft de anti-poezenpieper de verhoudingen tussen twee buurmensen flink op scherp gezet. Als bewoner Han Verbeem (45) in de tuin wil zitten, hoort hij hetzelfde schelle geluid waarmee ze in sommige steden ook

Mark Berck werd knetter van de kattenverjager van de buurman (het schijfje rechts bovenin de hoek van de foto). FOTO COR DE KOCK

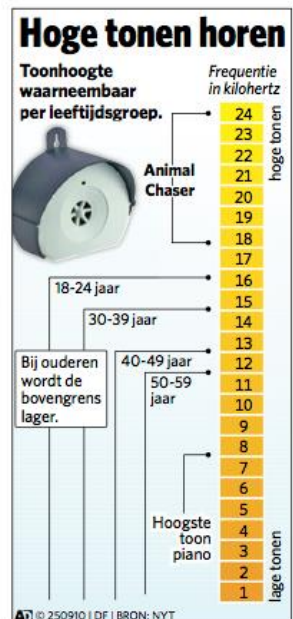
hangjongeren proberen te verdrijven. Zijn buurman weigert echter de kattenverjager uit te zetten. „En ik kan hem er niet toe dwingen. Het apparaat is niet verboden.”

In theorie is de pieptoon alleen te horen voor kinderen, maar de 45-jarige inwoner uit Bergen op Zoom is niet de enige die last heeft van het geluid. Tal van bewoners klagen op internet over buren met kattenverjagers. Ook Mark Berck en zijn gezin uit Utrecht hadden er deze zomer last van. „Dat ging zover dat we tijdens een barbecue binnen zijn gaan zitten omdat sommige men-

sen hoofdpijn kregen. Een maand lang hadden we geen idee waar dat geluid vandaan kwam. Totdat een vriend merkte dat het gepiep uit een apparaatje bij de buurman kwam.”

Berck vroeg zijn buurman vriendelijk om het ding uit te zetten en dat gebeurde. Dat is de vooralsnog de enige manier om snel een eind te maken aan de overlast, zegt woordvoerder Erwin Stander van de gemeente.

Berck vindt het belachelijk dat apparaten die zoveel overlast kunnen veroorzaken, gewoon verkocht

mogen worden. „Winkeliers moeten kopers er op zijn minst op wijzen dat het voor overlast in de buurt kan zorgen.”

Volgens de Voedsel en Warenautoriteit is een wettelijk verbod niet mogelijk. „Mensen kunnen er hooguit hinder van hebben. Maar dat is geen reden voor een verbod,” aldus een woordvoerder. De inspectiedienst deed onderzoek na kamervragen van de Partij voor de Dieren. Fractievoorzitter Thieme is teleurgesteld. „Gemeenten moeten van de minister terughoudend zijn met het gebruiken van pieptonen tegen jongerenoverlast, maar als iemand zo'n apparaat ophangt om katten te verjagen, zijn er geen regels.”

G. Politie

Inzage in openbare politierapporten laat echter zien dat er in het hele land veel klachten zijn over het gebruik van mosquitosystemen, vaak als onderdeel van een burenruzie. Er gaat de nodige politiecapaciteit in zitten. Ook als je googled kom je veel artikelen tegen, zoals bovenstaand een bericht uit het Algemeen Dagblad. Wij hebben sterk de indruk dat het legale middel ook steeds meer inzet is bij een burenruzie of zelfs ingezet wordt als pestmiddel om een burenruzie op te stoken.

Tot zover onze inleidende woorden.

In het kader van artikel 36 van het Reglement van Orde stellen wij u vervolgens gelet op het bovenstaande graag de volgende vragen:

1. In het verleden is ons bekend dat in Hoorn (bij proef) gebruik is gemaakt van klassieke muziek om overlast gevende hangroepjongeren in Hoorn te weren. Worden er in de gemeente Hoorn thans of zijn er in het recente verleden ook Mosquitosystemen gebruikt door de gemeente om overlast van hangroepjongeren te bestrijden? Graag u antwoord onderbouwen waarom wel of waarom niet?
2. Welke specifieke maatregelen zijn er opgenomen in de APV om de overlast van Mosquitosystemen te beteugelen of zelfs te verbieden? Heeft de gemeente daarbij wel of geen gebruik gemaakt van de Handreiking gebruik Mosquito door gemeenten van de VNG uit 2010? Graag ook dit antwoord motiveren.
3. Zeker indien blijkt dat er geen specifieke maatregelen zijn opgenomen in de APV over mosquitosystemen, zijn er in de APV dan wel algemene artikelen opgenomen, waar bewoners bescherming aan kunnen ontleen als het gaat om overlast als gevolg van het (particulier) gebruik en eventueel misbruik van mosquitosystemen?
4. Kunt u ons inzicht geven in het aantal en de aard van de klachten zoals bij de gemeente gemeld en bij de politie door Hoornse inwoners m.b.t. dit onderwerp in de afgelopen jaren?
5. In het kader van het dierenwelzijns-, biodiversiteits- en natuurbeleid zijn ook harde noten te kraken. Want een mosquitosysteem weert niet alleen katten uit de tuin, maar het maakt ook het konijntje in het hok van de burens panisch. In een concrete Hoornse situatie hebben we kunnen vernemen dat volgens een bewoner sinds het gebruik van het mosquitosysteem door de burens een uil en een ijsvogeltje als jarenlange vaste bezoeker uit de tuin van de bewoner is verdwenen tot zeer groot verdriet van betrokkene. Bent u zich bewust dat het gebruik van dit soort systemen ook effecten heeft op dieren en dus ook op dieren die in Nederland een beschermende status genieten? Wat vindt u daarvan?
6. Er zijn gemeenten die als gevolg van deze discussie dergelijke systemen via de APV hebben verboden. Bent u bereid tot een verbod voor (particulier) gebruik te komen van mosquitosystemen in onze gemeente of anderszins het gebruik (en daarmee de overlast) te reguleren bijvoorbeeld via een vergunningstelsel? Graag uw antwoord motiveren.

Tot slot merken wij op dat wij deze materie ook zullen aankaarten bij onze Tweede Kamerfractie.

Met vriendelijke groet,
namens de fractie van D66

Arthur Helling, raadslid

Bijlage: artikel van Roland van der Hoek van het Meldpunt Hoge Pieptonen: www.pieptonen.nl